

privind prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 01.03.2007. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 55-56 din 18.03.2008.

13. Cod fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 25.03.2005, ediție specială.

14. Cod civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 82-86 din 22.06.2002.

15. Codul familiei al Republicii Moldova nr. 1316 din 26.10.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 47-48 din 26.04.2001.

16. Фролов Е.А. Объект уголовно-правовой охраны и его роль в организации борьбы с посягательствами на социалистическую собственность. Дис. на соиск. ученой степени доктора юрид. наук. Свердловск, 1971, 269 с. Citat de Visterniceanu E. Răspunderea penală pentru tâlhărie. Material metodicodidactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2006.

17. Hogaș D. L. Prevenirea și sancționarea violenței domestice prin normele dreptului penal. Iași: Lumen, 2010, 226 p.

LOCUL INCRIMINĂRII INFRAȚIUNII DE SUSTRAGERE SAU EXTORCARE A SUBSTANȚELOR NARCOTICE SAU PSIHOTROPE ÎN LEGISLAȚIA PENALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Sergiu SECRIERU,
doctorand

SUMMARY

The offense of theft or extortion of narcotic or psychotropic substances is criminalized in art. 217⁴ of Penal Code of the Republic of Moldova, time expressing our concern legislature to prevent this harmful act through legal means. In this paper the author examines the place of the crime indictment in criminal law of the Republic of Moldova. In this respect, the author proposed a criterion for the classification of crimes against public health and social cohabitation, under which the offense was attributed to the category of things that create conditions or facilitates proper trafficking of narcotic or psychotropic substances.

Keywords: crimes against public health, crime against social coexistence, narcotic substances, psychotropic substances, theft, extortion

REZUMAT

Infrațiunea de sustragere sau extorcare a substanțelor narcotice sau psihotrope este incriminată la art. 217⁴ Cod penal al Republicii Moldova, normă ce exprimă preocuparea legiuitorului nostru de a preveni această faptă prejudiciabilă prin mijloace juridico-penale. În prezentul articol este analizat locul de incriminare a acestei infrațiuni în legislația penală a Republicii Moldova. În acest sens, autorul a propus un criteriu de clasificare a infrațiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale, în baza căruia această infrațiune a fost atribuită la categoria faptelor care creează condiții sau facilitează traficează propriu-zisă a substanțelor narcotice sau psihotrope.

Cuvinte-cheie: infrațiuni contra sănătății publice, infrațiuni contra conviețuirii sociale, substanțe narcotice, substanțe psihotrope, sustragere, extorcare

Introducere. *Traficul de droguri reprezintă un fenomen infracțional ce comportă o amenințare gravă pentru sănătatea, siguranța persoanelor și a societăților în ansamblu din spațiul european. Tendințele vădite de globalizare a fenomenului, apariția pe piață a unor substanțe narcotice și preparate sintetice de o nouă generație creează consecințe grave pentru sănătatea publică.*

Utilizarea drogurilor este una din principalele cauze ale problemelor de sănătate și de deces care pot fi evitate, mai ales în rândul tinerilor.

În același timp, traficul ilicit de droguri reprezintă una dintre cele mai complexe probleme cu care se confruntă actualmente comunitatea internațională. În contextul realizării aspirațiilor de integrare europeană, Republica Moldova a inițiat un

proces amplu de dezvoltare și perfecționare a bazei normative antidrog, care este unul inerent pentru prevenirea și combaterea eficientă a acestui fenomen antisocial.

Un efect deloc neglijabil asupra politicii antidrog îl au normele juridico-penale, care printr-un mecanism ce le este propriu sînt chemate să prevină comiterea faptelor de pericole ce vizează traficul de droguri.

Prin modelările legislative ope-

rate în Codul penal prin Legea nr. 277-XVI din 04.11.2005 [1], în registrul faptelor infracționale legate de traficul de droguri a fost inclusă infracțiunea de sustragere sau extorcare a substanțelor narcotice sau psihotrope descrisă la art. 217⁴ CP.

Legiuitorul a sistematizat normele incriminatoare în Partea specială a Codului penal folosind criteriul obiectului juridic generic, format din valori sociale lezate sau puse în pericol prin săvârșirea faptelor penale cu caracter omogen. Plecând de la această tehnică legislativă de orînduire a infracțiunilor, însuși studiul Părții speciale a Dreptului penal, în mod tradițional, este organizat pe un anumit sistem care are la bază clasificarea sau gruparea infracțiunilor prevăzute în legislația penală.

Înțelegerea justă a locului de amplasare a faptelor infracționale în legislația penală are un rol deosebit de important pentru încadrarea juridică coerentă a acestora și aplicarea legii penale în strictă conformitate cu principiul legalității. De asemenea, determinarea acestui aspect ne ajută să înțelegem voința legiuitorului și conținutul politicii penale prin care se voiește prevenirea unui anumit tip de criminalitate.

Materiale și metode aplicate.

La realizarea acestui studiu au fost aplicate următoarele metode de cercetare științifică: metoda analizei logice și a interpretării logice, metoda comparativă, metoda clasificării. Suportul științific al lucrării îl formează lucrările științifice ale cercetătorilor autohtoni și străini, precum și cadrul normativ incriminator autohton și străin.

Rezultate și discuții. În legislația penală a Republicii Moldova, infracțiunea de *sustragere a substanțelor narcotice sau psihotrope* este incriminată la art. 217⁴, amplasat în Capitolul VIII din Partea specială a Codului penal. În limitele incriminatoare prevăzute de acest capitol, legiuitorul prevede răspunderea penală pentru un grup distinct de fapte infracționale, denumite *Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale*.

Sistematizarea și incriminarea într-un capitol aparte a infracțiunilor de acest gen sînt dictate de necesitatea asigurării existenței și funcționării normale a societății, prin prisma protejării a două valori sociale: sănătatea publică și conviețuirea socială. Raționamentul de care s-a condus legiuitorul, atunci cînd a plasat incriminările destinate ocrotirii acestor două valori într-un singur capitol, constă în gradul strîns de afinitate existent între conviețuirea socială și sănătatea publică. Fără o protejare eficientă a relațiilor sociale referitoare la sănătatea publică nu ar fi posibilă nici buna desfășurare a relațiilor de conviețuire socială [2, p. 6].

În acest sens, în literatura de specialitate se mai menționează că sănătatea publică este o valoare socială deosebit de importantă pentru relațiile de conviețuire socială și pentru toate relațiile sociale în general. Din punct de vedere uman, sănătatea publică înseamnă oameni cu o stare fizică și psihică bună, neafectată de boli. Din punct de vedere colectiv, sănătatea publică înseamnă, pe de o parte, totalitatea condițiilor și măsurilor menite să asigure cît mai pe deplin sănătatea unui grup social organizat – comună, oraș etc., iar pe de altă parte, starea pe care acei grup o are sub raportul sănătății sale. Din acest punct de vedere, sănătatea publică este cu adevărat o valoare socială, o valoare colectivă, de care sun interesați toți membrii colectivității [3, p. 485].

Metoda științifică de care vom face uz pentru stabilirea locului incriminator al infracțiunii de sustragere sau extorcare a substanțelor narcotice o constituie metoda clasificării. În general, clasificarea reprezintă o metodă științifică de cunoaștere, care are o importanță deosebită în instrumentarul științific, inclusiv și din domeniul juridico-penal. Doctrina contemporană consideră clasificarea drept un instrument firesc de sistematizare a obiectului de studiu, care permite cunoașterea realității obiective.

Se mai menționează că doar în baza unor criterii de clasificare bine definite se face posibilă delimitarea diferitelor entități penale, precum și determinarea naturii juridice a acestora. Prin urmare, metoda clasificării are o importanță teoretico-practică semnificativă, întrucît aceasta constituie un element al activității umane, inclusiv un element științific [4, p. 7].

Studiul de drept comparat în materia infracțiunilor de referință relevă o asemănare vădită între legislația penală a Republicii Moldova și cea din Federația Rusă. În primul rînd, această afinitate rezultă din însăși denumirea capitolelor în care sînt amplasate aceste fapte, denumirea marginală a cărora este identică: *Infracțiuni contra sănătății publice și a conviețuirii sociale* [5; 6].

În al doilea rînd, chiar după conținutul lor juridic multe dintre infracțiunile din legislațiile penale menționate comportă similitudini. De exemplu, în legislația penală a Republicii Moldova, legiuitorul descrie un număr de nouă fapte legate de traficul de droguri (art. 217-219) [5], iar în Codul penal al Federației Ruse sînt incriminate un număr de zece fapte de acest gen (art. 228-233) [6].

Plecînd de la aceste premise îndubitabile, la abordarea problematicei clasificării infracțiunilor contra sănătății publice și a conviețuirii sociale vom face referire inclusiv la doctrina penală rusă existentă în materie.

În viziunea autorului B. Zdravomîslov, infracțiunile analizate pot fi clasificate în două categorii. Primul grup de infracțiuni ce poate fi identificat după conținutul obiectului juridic special îl constituie *infracțiunile contra sănătății publice*, care atentează, în principal, la relațiile sociale condiționate de protejarea sănătății membrilor colectivității. Cel de al doilea grup îl reprezintă *infracțiunile ce atentează la conviețuirea socială*, adică la bunele moravuri existente în cadrul colectivității [7, p. 279].

Un asemenea punct de vedere

este promovată și în doctrina de specialitate autohtonă, menționându-se că infracțiunile incriminate în capitolul VIII din Partea Specială a CP pot fi clasificate în două categorii:

1. Infracțiuni contra sănătății publice (art. 211-219 CP);

2. Infracțiuni contra conviețuirii sociale (art. 220-222 CP) [8, p. 242-243].

Acest mod de abordare pare a fi întru totul justificat și rezultat de fapt, din însăși denumirea Capitolului VIII din Partea specială – *Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale*.

În contrast, în literatura juridică de specialitate, unii autori, cum ar fi L. Kruglikov, consideră că o asemenea grupare a infracțiunilor în cauză nu permite evidențierea conținutului obiectului juridic special, fapt care poate genera erori la încadrarea juridico-penală a acestora [9, p. 484]. În speță, același autor, reieșind din incriminările instituite în legislația penală a Federației Ruse, clasifică *infracțiunile contra sănătății publice* în următoarele categorii:

- Infracțiuni contra sănătății publice cu caracter general;

- Infracțiuni legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor, a substanțelor otrăvitoare sau cu efect puternic;

- Infracțiuni contra sănătății publice săvârșite prin crearea unor organizații ce atentează la personalitatea și drepturile cetățenilor.

La rândul lor, *infracțiunile contra conviețuirii sociale* sînt grupate în:

1. Infracțiuni care atentează la principiile moralității sexuale;

2. Infracțiuni ce atentează la monumentele naturale și culturale;

3. Infracțiuni care atentează la relațiile sociale condiționate de respectul față de cei decedați [9, p. 484-485].

Potrivit altor autori, infracțiunile de referință sînt grupate în următoarele categorii:

1. Infracțiuni contra sănătății publice, care la rândul lor se clasifică în două subgrupe:

a. infracțiuni contra sănătății

publice legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope, cu efect puternic și otrăvitoare;

b. alte infracțiuni contra sănătății publice.

2. Infracțiuni contra conviețuirii sociale [10, p. 549; 11, p. 457].

În literatura de specialitate autohtonă, autorii S. Brînză și V. Stati clasifică infracțiunile incriminate la Capitolul VIII din Partea specială a CP după cum urmează:

- ✓ Infracțiuni contra sănătății publice (art. 211-216 CP);

- ✓ Infracțiuni legate de traficul de substanțe narcotice, psihotrope, analoage sau precursori ai acestora (art. 217-219 CP);

- ✓ Infracțiuni care aduc atingere unor relații de conviețuire socială (art. 220-222 CP) [12, p. 795].

Într-o altă opinie se consideră că infracțiunile vizate pot fi clasificate în:

- Infracțiuni contra sănătății publice cu caracter general (art. 213-216 CP);

- Infracțiuni contra sănătății publice urmate de transmiterea unei boli venerice sau de contaminarea cu maladia SIDA (art. 211-212 CP);

- Infracțiuni privind traficul ilicit de substanțe narcotice, psihotrope sau de analoage ale acestora. La rândul lor, aceste fapte infracționale pot fi clasificate în două subcategorii: 1) infracțiuni de traficare a substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor acestora (art. 217 și 217¹ CP); 2) infracțiuni care facilitează sau creează condiții pentru traficul de substanțe narcotice, psihotrope sau a anloagelor acestora (art. 217²-219 CP);

- Infracțiuni contra conviețuirii sociale (art. 220-222 CP) [2, p. 12].

În accepțiunea noastră, trebuie promovată punctul de vedere potrivit căruia infracțiunile incriminate în Capitolul VIII din Partea specială a CP, urmează a fi clasificate în două categorii de bază:

1) Infracțiuni contra sănătății publice (art. 211-219 CP);

2) Infracțiuni contra conviețuirii sociale (art. 220-222 CP).

Un prim argument întru fundamentarea acestei poziții este că clasificarea acestor fapte în mai multe categorii nu este în acord cu însăși denumirea Capitolului VIII din Partea specială a CP: *Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale*. Din denumirea marginală utilizată de către legiuitorul autohton reiese, fără echivoc, că infracțiunile în cauză atentează la două valori sociale: *sănătatea publică și conviețuirea socială*. Anume pentru protejarea acestor valori sociale și a relațiilor sociale ce le sînt aferente legiuitorul a instituit răspunderea penală pentru faptele incriminate la Capitolul VIII din Partea specială a CP al Republicii Moldova.

Următorul argument ar fi că identificarea altor grupe distincte de infracțiuni nu este justificată, întrucît acestea nu reprezintă altceva decît unele subcategorii ale infracțiunilor contra sănătății publice. De exemplu, infracțiunile legate de traficul de droguri (art. 217-219 CP) sînt infracțiuni care atentează la sănătatea publică prin prisma încălcării regimului de circulație a acestor substanțe. Totodată, datorită naturii relațiilor sociale pe care le periclitează, determinate de protecția regimului legal de circulație a drogurilor, aceste fapte pot forma un subgrup aparte de infracțiuni ce atentează la sănătatea publică.

Din atare considerente, clasificarea infracțiunilor incriminate în Capitolul VIII din Partea specială a CP urmează a fi realizată în baza a două criterii:

- Natura valorilor sociale periclitare sau vătămăte prin realizarea conduitei infracționale. În acest sens, după cum s-a menționat mai sus, din denumirea marginală a Capitolului VIII reiese că acesta încorporează incriminări destinate protejării a două valori sociale: *sănătatea publică și conviețuirea socială*.

- Natura relațiilor sociale periclitare sau vătămăte prin infracțiuni care atentează la aceeași valoare socială. După cum se menționează, pe bună dreptate, în doctrină, infracțiunile care atentează la una și aceeași

valoare socială (care, după caz, poate fi sănătatea populației sau conviețuirea socială) sub aspectul obiectului juridic nemijlocit de atentare se deosebesc pe orizontală prin natura relațiilor sociale care îi determină existența [13, p. 78]. Spre exemplu, sănătatea publică la infracțiunea de practicare ilegală a medicinei sau a activității farmaceutice (art. 214 CP) afectează sănătatea publică prin prisma încălcării relațiilor sociale determinate de practicarea în condiții de legalitate a medicinei, pe când la cea de circulație ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor cu scop de înstrăinare (art. 217¹), sănătatea publică este dăunată prin încălcarea relațiilor sociale privitoare la asigurarea legalității regimului de circulație a substanțelor menționate.

Astfel, putem deduce că *infracțiunile ce formează obiect de preocupare în cadrul acestui studiu pot fi clasificate în baza unui criteriu principal, determinat de valoarea socială asupra căreia se atentează prin comiterea faptei, și subclasificate în baza unui criteriu suplimentar, determinat de natura relațiilor sociale care se situează și se formează în jurul uneia și aceleiași valori sociale.*

Concluzii. Plecând de la premisele invocate mai sus, considerăm că *infracțiunile contra sănătății publice* pot fi clasificate în următoarele subcategorii:

1. Infracțiuni contra sănătății publice cu caracter general. Din categoria acestora fac parte infracțiunile care atentează la relațiile sociale din diferite domenii de activitate umană destinate ocrotirii sănătății publice (art. 211-216 CP). În esență aceste infracțiuni constau fie în încălcarea anumitor reguli de precauție (de exemplu, transmiterea unei boli venerice, răspândirea bolilor epidemice etc.), fie în încălcarea condițiilor de exercitare a anumitor activități (cum ar fi, de exemplu, producerea, transportarea, păstrarea, comercializarea, oferirea cu titlu oneros sau gratuit a produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor periculoase pentru viața sau sănă-

tatea consumatorilor). Totodată, în funcție de semnele subiectului infracțiunii aceste infracțiuni pot fi divizate în:

a. *Infracțiuni contra sănătății publice săvârșite de subiecți generali.* În această clasă se înscriu: publicitatea în scopul obținerii ilegale de organe, țesuturi sau celule umane sau privind donarea ilicită a acestora (art. 213¹ CP); practicarea ilegală a medicinei sau a activității farmaceutice (art. 214 CP); producerea sau comercializarea medicamentelor contrafăcute (art. 214¹ CP); răspândirea bolilor epidemice (art. 215 CP); producerea, transportarea, păstrarea, comercializarea, oferirea cu titlu oneros sau gratuit a produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor periculoase pentru viața sau sănătatea consumatorilor (art. 216 CP).

b. *Infracțiuni contra sănătății publice săvârșite de subiecți speciali.* În acest registru pot fi catalogate: transmiterea unei boli venerice (art. 211 CP); contaminarea cu maldia SIDA (art. 212 CP); încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale (art. 213 CP).

2. Infracțiuni contra sănătății publice legate de traficul ilicit de substanțe narcotice, psihotrope sau de analoage ale acestora (art. 217-219 CP). În mod convențional, aceste fapte pot fi clasificate în două subcategorii:

a. *Infracțiuni de traficarea a substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor acestora.* La această categorie sînt atribuite două infracțiuni: circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor fără scop de înstrăinare (art. 217 CP) și circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor lor în scop de înstrăinare (art. 217¹ CP). În baza acestui model incriminator, legiuitorul moldovean a dat expresie unei individualizări legale pentru faptele de traficarea drogurilor. Legiuitorul, de bună seamă, a considerat că traficul ilicit al substanțelor menționate, orientat spre înstrăinarea lor, prezumă un grad prejudiciabil

sporit față de aceeași faptă săvârșită fără un asemenea scop. Din atare considerente, fapta incriminată la art. 217¹ CP este sancționată mai aspru în raport cu cea pedepsită la art. 217 CP

b. *Infracțiuni care facilitează sau creează condiții pentru traficarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor acestora.* Din rîndul acestor fapte de pericol fac parte: circulația ilegală a precursorilor în scopul producerii sau prelucrării substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor lor (art. 217² CP); circulația ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor lor (art. 217³ CP); sustragerea sau extorcarea substanțelor narcotice sau psihotrope (art. 217⁴ CP); consumul ilegal public sau organizarea consumului ilegal de substanțe narcotice, psihotrope sau de analoage ale acestora (art. 217⁵ CP); introducerea ilegală intenționată în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a substanțelor narcotice, psihotrope sau a anloagelor acestora (art. 217⁵ CP); prescrierea ilegală sau încălcarea regulilor de circulație a substanțelor narcotice sau psihotrope (art. 216 CP); organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul substanțelor narcotice sau psihotrope (art. 219 CP). În esență, faptele infracționale menționate nu presupun traficarea nemijlocită a drogurilor, ci constau în crearea unor condiții prielnice sau în facilitarea traficării acestora.

Mai este de menționat că pot fi identificate trei fapte penale care atentează la relațiile de conviețuire socială privesc *stricto-sensu*: proxenetismul (art. 220 CP); distrugerea sau deteriorarea intenționată a monumentelor de istorie și cultură (art. 221 CP); profanarea mormintelor (art. 222 CP).

Prin prisma celor menționate, putem concluziona că infracțiunea de sustragere a substanțelor narcotice sau psihotrope poate fi atribuită la categoria infracțiunilor contra sănătății publice, care atentează la regimul de circulație a substanțelor

narcotice sau psihotrope. În același timp, este semnificativă și constatarea potrivit căreia sustragerea sau extorcarea substanțelor narcotice nu este o infracțiune ce vizează traficearea propriu-zisă a drogurilor, ci o infracțiune care facilitează sau creează condiții pentru traficearea acestora.

Recenzent
Iurie LARII,
conf. univ., doctor în drept

Referințe bibliografice

1. Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 161-163 din 03.12.2005.
2. Cojocaru R.Gr. Infracțiuni contra sănătății publice și a conviețuirii sociale. Seria: Drept penal (Partea specială). Chișinău: Tipografia Ștefan cel Mare, 2014.
3. Dongoroz V., Fiodor I., Kahane S. etc. Explicații teoretice ale Codului penal român, ediția a II-a, vol.-IV. București: Ed. All Beck, 2003.
4. Кузнецов А., Маршакова Н., Идрисов К. Классификация преступлений против правосудия как объект научного исследования. В: Российский судья, 2007 г., № 1.
5. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 128-129/1012 din 13.09.2002. Republicat în: Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 72-74/195 din 14.04.2009.
6. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13.06.96 n 63-ФЗ (ред. от 03.02.2014 с изменениями, вступившими в силу с 15.02.2014).
7. Уголовное право Российской Федерации. Особенная часть, под ред. Б. В. Здравомыслова. Москва, 1996.
8. Borodac A. Manual de drept penal. Partea specială. Chișinău: Tipografia Centrală, 2004.
9. Уголовное право России. Часть особенная. Учебник для вузов. 2-е издание переработанное, под ред. Л. Л. Кругликова. Москва: Волтер Клувер, 2004.
10. Уголовное право. Особенная часть. Учебник для ВУЗОВ. Под ред. Козаченко И. Я., Незнамова З. А., Новоселов Г. П. Москва: Изд. Норма-Инфра, 2001.
11. Максимов С.В., Энгельгардт А.А. Уголовное право. Особенная часть: Учебник. Под ред. проф. Л.Д. Гаухмана и проф. С.В. Максимова. 2-е изд., перераб., доп. Москва: Изд-во Эксмо, 2005.
12. Brînză S., Stati V. Drept penal. Partea specială, vol. I. Chișinău: Tipografia Centrală, 2011.
13. Cușnir V., Carp S. etc. Studiu selectiv în materie de drept penal. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al R. Moldova, 2004.

МІЖНАРОДНІ ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ АДВОКАТІВ: ПРАВОВИЙ СТАТУС, ВИДИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Сергій ІВАНИЦЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка

SUMMARY

The article is devoted to the study of organizational and legal aspects of international public bar associations. Analyzed the legal status of leading international and European public bar associations, disclosed the historical features of their occurrence. Carried out scientific classification of international public bar associations, formulated specific recommendations regarding the application in the Ukrainian legislation the positive experience of foreign public institutions. As a result of the research, the author came to the conclusion that the current state of development of international public bar associations characterize divergent trends universalization and differentiation, the most powerful, advanced and effective are integrative associations on the basis of the involvement of lawyers specialized in different fields who can offer a more comprehensive and robust platform for the exchange of ideas and experience, meet a variety of professional needs.

Keywords: attorney, lawyer, bar, public Association, a social organization, the international public bar Association, the law society, the professional Association.

Статья посвящена исследованию организационных и правовых аспектов деятельности международных общественных объединений адвокатов. Проанализирован правовой статус ведущих международных и европейских общественных объединений адвокатов, раскрыты исторические особенности их возникновения. Осуществлена научная классификация международных общественных объединений адвокатов, сформулированы отдельные рекомендации относительно применения в украинском законодательстве положительного опыта работы зарубежных общественных институтов. В результате проведенного исследования автор пришел к выводу о том, что современное состояние развития международных общественных объединений адвокатов характеризуют разнонаправленные тенденции универсализации и дифференциации, при этом наиболее мощными, развитыми и эффективными оказываются интегративные объединения на основе широкого привлечения юристов различных специализаций, которые могут предложить более всестороннюю и прочную платформу для обмена идеями и опытом, удовлетворения разнообразных профессиональных потребностей.

Ключевые слова: адвокат, юрист, адвокатура, общественное объединение, общественная организация, международное общественное объединение адвокатов, правовое общество, профессиональная ассоциация.

Постановка проблеми. *В складних суспільно-політичних умовах Україна неухильно крокує до імплементації європейських і світових стандартів цивілізаційного розвитку. На цьому шляху важливим є врахування позитивної практики діяльності такого невід'ємного інституту громадянського суспільства, як громадські об'єднання адвокатів. Репрезентуючи інтереси професійної юридичної спільноти, зазначеними організаціями на національному та міжнародному рівнях накопичено цінний досвід вирішення нагальних проблем адвокатської професії, який безумовно має бути використаний в процесі реформування української адвокатури. Разом з тим, розробка заходів з удосконалення законодавства про адвокатуру та практики його застосування нерідко відбувається "у відриві" від апробованих тривалим застосуванням прогресивних напрацювань закордонної юридичної громадськості.*